EUROOPAN UNIONIN VIRKAMIESTUOMIOISTUIMEN TUOMIO (täysistunto)

29 päivänä kesäkuuta 2011 *

Henkilöstö — Sopimussuhteiset toimihenkilöt — Kiinnostuksenilmaisupyyntö — Esivalintamenettely — Kielitaitoa koskevat vaatimukset — Syrjintä — Häiriöt kokeiden aikana

Asiassa F-7/07,

jossa on kyse EY 236 ja EA 152 artiklaan perustuvasta kanteesta,

Marie-Thérèse Angioi, kotipaikka Valenciennes (Ranska), edustajanaan asianajaja M.-A. Lucas,

kantajana,

jota tukee

Espanjan kuningaskunta, asiamiehenään abogado del Estado F. Díez Moreno,

ja

Italian tasavalta, asiamiehenään aluksi I. Braguglia, avustajanaan avvocato dello Stato P. Gentili, sittemmin asiamiehenään G. Palmieri, avustajanaan avvocato dello Stato P. Gentili,

väliintulijoina,

vastaan

Euroopan komissio, asiamiehinään J. Currall ja M. Velardo,

vastaajana,

VIRKAMIESTUOMIOISTUIN (täysistunto),

toimien kokoonpanossa: presidentti P. Mahoney sekä jaoston puheenjohtaja S. Gervasoni, tuomarit H. Kreppel (esittelevä tuomari), H. Tagaras ja S. Van Raepenbusch,

kirjaaja: W. Hakenberg,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 30.6.2009 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

tuomion

1 Marie-Thérèse Angioi vaatii virkamiestuomioistuimen kirjaamoon 29.1.2007 faksitse saapuneella kannekirjelmällä (alkuperäinen on toimitettu 2.2.2007) kumoamaan 14.3.2006 tehdyn päätöksen, jolla Euroopan henkilöstövalintatoimisto (EPSO) päätti kiinnostuksenilmaisupyynnön yhteydessä, jonka tarkoituksena oli muodostaa tietokanta sopimussuhteisiksi toimihenkilöiksi palvelukseen otettavista hakijoista, jättää hänet esivalintakokeiden jatkon ulkopuolelle sen vuoksi, että hänen ensimmäisistä kokeista, joiden tarkoituksena oli arvioida hänen kielellistä ja matemaattista päättelykykyään, saamansa tulokset eivät olleet riittävät.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

1. *Henkilöstösääntöjen säännökset*

2 EY 12 artiklan ensimmäisessä kohdassa, sellaisena kuin se oli voimassa edellisessä kohdassa mainitun päätöksen tekoajankohtana, määrätään seuraavaa:

”Kaikki kansalaisuuteen perustuva syrjintä on kiellettyä tämän sopimuksen soveltamisalalla, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän sopimuksen erityismääräysten soveltamista.”

3 EY 290 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Neuvosto vahvistaa yksimielisesti [unionin] toimielimissä käytettäviä kieliä koskevan sääntelyn, sanotun kuitenkaan rajoittamatta [Euroopan unionin] tuomioistuimen perussäännön määräysten soveltamista.”

4 Nizzassa 7.12.2000 julistetun Euroopan unionin perusoikeuskirjan (EYVL C 364, s. 1; jäljempänä perusoikeuskirja) 22 artiklan, jonka otsikkona on ”Kulttuurinen, uskonnollinen ja kielellinen monimuotoisuus”, sanamuoto on seuraava:

”Unioni kunnioittaa kulttuurista, uskonnollista ja kielellistä monimuotoisuutta.”

5 Euroopan talousyhteisössä käytettäviä kieliä koskevista järjestelyistä 15.4.1958 annetun neuvoston asetuksen N:o 1 (EYVL 1958, 17, s. 385) 1–6 artiklassa, sellaisina kuin niitä sovelletaan nyt käsiteltävässä asiassa, säädetään seuraavaa:

”1 artikla

Unionin toimielinten viralliset ja työkielet ovat englannin, espanjan, hollannin, italian, kreikan, latvian, liettuan, maltan, portugalin, puolan, ranskan, ruotsin, saksan, slovakin, sloveenin, suomen, tanskan, tšekin, unkarin ja viron kieli.

2 artikla

Jäsenvaltion tai jäsenvaltion lainkäyttövaltaan kuuluvan henkilön yhteisön toimielimille osoittamat asiakirjat laaditaan millä tahansa virallisella kielellä lähettäjän valinnan mukaan. Vastaus laaditaan samalla kielellä.

3 artikla

Yhteisön toimielimen jäsenvaltiolle tai jäsenvaltion lainkäyttövaltaan kuuluvalle henkilölle osoittamat asiakirjat laaditaan kyseisen jäsenvaltion kielellä.

4 artikla

Asetukset ja muut yleisesti sovellettavat säädökset laaditaan [kahdellakymmenellä] virallisella kielellä.

5 artikla

Euroopan unionin virallinen lehti julkaistaan [kahdellakymmenellä] virallisella kielellä.

6 artikla

Yhteisön toimielimet voivat antaa työjärjestyksissään yksityiskohtaiset säännöt näiden kielten käyttämistä koskevien järjestelyjen soveltamisesta.”

6 Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen (jäljempänä henkilöstösäännöt), sellaisina kuin niitä sovelletaan nyt käsiteltävässä asiassa, 1 d artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Näitä henkilöstösääntöjä sovellettaessa kaikenlainen syrjintä ja esimerkiksi sukupuoleen, rotuun, ihonväriin, etniseen tai sosiaaliseen alkuperään, geneettisiin ominaisuuksiin, kieleen, uskontoon tai vakaumukseen, poliittisiin tai muihin mielipiteisiin, kansalliseen vähemmistöön kuulumiseen, varallisuuteen, syntyperään, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautuneisuuteen perustuva syrjintä on kiellettyä.

– –

6. Kaikkien syrjimättömyysperiaatteeseen ja suhteellisuusperiaatteeseen kohdistuvien rajoitusten on oltava objektiivisesti ja tarkoituksenmukaisesti perusteltuja, ja niiden on vastattava henkilöstöpolitiikan yleisen edun mukaisia oikeutettuja tavoitteita. Nämä tavoitteet voivat erityisesti oikeuttaa vahvistamaan pakollisen eläkeiän sekä vanhuuseläkeoikeutta koskevan vähimmäisiän.”

7 Euroopan unionin muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen (jäljempänä palvelussuhteen ehdot) 82 artiklassa, sellaisina kuin niitä sovelletaan nyt käsiteltävässä asiassa, säädetään seuraavaa:

”1. Sopimussuhteiset toimihenkilöt otetaan palvelukseen mahdollisimman laajalta maantieteelliseltä alueelta jäsenvaltioiden kansalaisten joukosta, ilman rotuun, poliittiseen, aatteelliseen tai uskonnolliseen vakaumukseen, ikään, vammaisuuteen, sukupuoleen tai sukupuoliseen suuntautumiseen perustuvaa syrjintää sekä riippumatta heidän siviilisäädystään tai perhetilanteestaan.

– –

3. Sopimussuhteiseksi toimihenkilöksi voidaan ottaa ainoastaan henkilö

– –

e) [joka] toimittaa näytön siitä, että hänellä on perusteelliset tiedot yhdessä [unionin] kielessä ja toisessa [unionin] kielessä sellaiset tyydyttävät tiedot, jotka ovat hänen tehtäviensä suorittamiseksi tarpeen.

– –

5. [EPSO] avustaa eri toimielinten pyynnöstä sopimussuhteisen henkilöstön valinnassa, erityisesti määrittelemällä kokeiden sisällön ja järjestämällä valintamenettelyt. [EPSO] varmistaa sopimussuhteisen henkilöstön valintamenettelyjen avoimuuden.

– –”

8 Euroopan yhteisöjen henkilöstövalintatoimiston perustamisesta 25.7.2002 tehdyn Euroopan parlamentin, neuvoston, komission, tuomioistuimen, tilintarkastustuomioistuimen, talous- ja sosiaalikomitean, alueiden komitean ja Euroopan oikeusasiamiehen päätöksen 2002/620/EY (EYVL L 197, s. 53) 3 artiklan 2 kohdassa säädetään, että ”[EPSO] voi avustaa perustamissopimuksilla tai niiden nojalla perustettuja toimielimiä ja elimiä sekä laitoksia ja virastoja sisäisten kilpailujen järjestämisessä ja muun henkilöstön valinnassa”.

2. *Kiinnostuksenilmaisupyyntö*

9 EPSO julkaisi vuonna 2005 ”Euroopan unionin toimielinten ja erityisesti komission ja neuvoston nimissä” kiinnostuksenilmaisupyynnön ”sellaisista hakijoista laadittavan tietokannan muodostamista varten, jotka voidaan ottaa palvelukseen sopimussuhteisina toimihenkilöinä suorittamaan erilaisia tehtäviä Euroopan unionin toimielimissä”. Kiinnostuksenilmaisupyyntö julkaistiin EPSOn internetsivuilla 20.6. ja 20.7.2005 välisenä aikana.

10 Kiinnostuksenilmaisupyynnön A luvun 2 kohta, jonka otsikko oli ”Millaisia hakijoita etsitään”, oli sisällöltään seuraava:

”Kiinnostuksenilmaisupyynnön tarkoituksena on ottaa palvelukseen yleiseltä pätevyydeltään seuraavaa henkilöstöä:

Tehtäväryhmä I: vahtimestarit, autonkuljettajat, hallinnon tuki, ruumiillisen työn tekijät.

Tehtäväryhmä II: päivähoito (pääasiassa lastenhoitajat), toimistopäälliköt/virkailijat, sihteerit, tekninen henkilöstö.

Tehtäväryhmä III: taloushallinto, tietojenkäsittely/teknologia, toimeenpanotehtävät.

Tehtäväryhmä IV: hallinnolliset tehtävät, viestintä- ja neuvontatehtävät, tutkijat, insinöörit, lingvistit, arkkitehdit. – –”

11 Kiinnostuksenilmaisupyynnön A luvun 3 kohdassa, jonka otsikko oli ”Hyväksymisperusteet ja yleiset edellytykset” määrättiin, että voidakseen hakea sopimussuhteisen toimihenkilön tointa kunkin hakijan oli täytettävä vastaavaa tehtäväryhmää koskevat hyväksymisperusteet ja yleiset edellytykset.

12 Kun tarkastellaan hyväksymisperusteita, kiinnostuksenilmaisupyynnön A luvun 3 kohdan a alakohdassa, jonka otsikko oli ”Vaadittava vähimmäiskoulutus”, tehtäväryhmään II kuuluvan sopimussuhteisen toimihenkilön toimien hakijoilta edellytettiin tutkintotodistuksella osoitettua keskiasteen jälkeistä koulutusta tai sellaisella tutkintotodistuksella osoitettua ylemmän perusasteen ja keskiasteen koulutusta, joka antaa oikeuden keskiasteen jälkeiseen koulutukseen, sekä kolmen vuoden pituista soveltuvaa työkokemusta (tällainen tutkintotodistus voitiin korvata vähintään kolmen vuoden pituista riittävää ammatillista koulutusta koskevalla todistuksella, jos vastaavaa ammatillista koulutusta, joka antaa oikeuden keskiasteen jälkeiseen koulutukseen, ei ollut olemassa todistuksen antamisen aikaan) tai edelleen välivaiheen koulutusjakson suorittamista sekä täydentävää kahden vuoden pituista alan erikoistumista ja viiden vuoden pituista soveltuvaa työkokemusta.

13 Yleisistä edellytyksistä kiinnostuksenilmaisupyynnön ranskankielisen version A luvun 3 kohdan b alakohdassa määrättiin muiden edellytysten muassa, että hakijoilla oli oltava ”perusteellinen kielitaito yhdessä Euroopan unionin virallisessa kielessä ([englannin, espanjan, hollannin, italian, kreikan, latvian, liettuan, maltan, portugalin, puolan, ranskan, ruotsin, saksan, slovakin, sloveenin, suomen,

tanskan, tšekin, unkarin ja viron kieli]) – pääkieli (muutoin pääkielenä voitiin pitää hakijan kansalaisuuteen perustuvaa kieltä tai oppivelvollisuuskieltä) ja tyydyttävä [saksan, englannin tai ranskan kielen] taito – toinen kieli (jonka [oli] oltava muu kuin pääkieli)”.

14 Ilmaisut ”pääkieli” ja ”toinen kieli”, jotka sisältyivät kiinnostuksenilmaisupyynnön A luvun 3 kohdan b alakohtaan, oli kirjoitettu lihavoidulla kirjasintyypillä.

15 Kiinnostuksenilmaisupyynnön C luvun mukaan, jonka otsikkona oli ”Kokeiden kulku”, valintamenettelyn oli tapahduttava kolmessa perättäisessä vaiheessa: ”vahvistaminen”, ”esivalintakokeet” ja ”valinta mahdollista palvelukseen ottamista varten”.

16 Ensimmäisestä vaiheesta – vahvistaminen – oli määrätty, että EPSO muodostaa vahvistetun tietokannan hakijoista, jotka vastaavat pyynnössä määriteltyjä pätevyysvaatimuksia ja edellytyksiä, ja esittää tämän jälkeen kyseisen tietokannan valintakomitealle, jotta tämä voi laatia luettelon hakijoista, jotka on hyväksytty osallistumaan esivalintakokeisiin.

17 Toisesta vaiheesta – esivalintakokeet – pyynnössä oli ilmoitettu, että edellisessä kohdassa mainittuun tietokantaan sisältyvät hakijat kutsuttaisiin kolmesta osasta koostuviin kokeisiin, jotka ovat tässä tapauksessa

— soveltuvuuskokeet heidän ”yleisen pätevyytensä” ja erityisesti ”heidän kielellisen ja muun kuin kielellisen päättelykykynsä ja heidän kielitaitonsa” arvioimiseksi

— samanaikaisesti koe, jossa arvioidaan ”heidän tietojaan Euroopan integraatiosta ja Euroopan unionin toimielimistä”

— myöhemmässä vaiheessa erityinen koe ”heidän erityisen pätevyytensä” arvioimiseksi.

18 Kiinnostuksenilmaisupyynnössä oli lisäksi täsmennetty, että esivalintakokeet pidettäisiin ”toisella kielellä (saksa, englanti, ranska)”, jonka oli ”oltava muu kuin pääkieli”.

19 Lopuksi kolmannesta vaiheesta – valinta mahdollista palvelukseen ottamista varten – kiinnostuksenilmaisupyynnössä määrättiin, että kokeissa hyväksyttyjen hakijoiden nimet sisältyisivät lopulliseen tietokantaan, johon Euroopan unionin toimielimillä olisi mahdollisuus tutustua, jotta nämä voisivat valita hakijoita ja pyytää haastatteluun näistä ne, jotka ”vastasivat parhaiten niiden tarpeita”.

20 Kiinnostuksenilmaisupyynnön B luvussa hakijoita kehotettiin tutustumaan hakijoille tarkoitettuun oppaaseen, jotta he voisivat ”tehdä hakemuksensa asianmukaisesti”. Oppaan mukaan hakijoiden oli pääkieltä valitessaan ilmoitettava ”ensimmäinen kielensä” valitsemalla se avautuvasta valikosta.

21 Lopuksi EPSOn internetsivujen otsikon ”Usein esitettyjä kysymyksiä” alla todettiin kiinnostuksenilmaisupyynnöstä seuraavaa:

”Miten pääkieli ja toinen kieli määritellään?

Pääsääntöisesti pääkieli on kansalaisuuteenne perustuva kieli, jos se on yksi Euroopan unionin 20 virallisesta kielestä. Siinä tapauksessa, että kysymys on maasta, jolla on kaksi tai useampia virallisia kieliä, pääkieli on se, jolla olette suorittanut oppivelvollisuutenne. Toinen kieli on kieli, jolla suorittaisitte kokeet, jos teidät hyväksyttäisiin esivalinnassa. Sen on oltava muu kuin pääkielenne. Tämän pyynnön osalta toisen kielenne on oltava englanti, ranska tai saksa. Tämän toisen kielen tyydyttävä taito on välttämätön.”

Tosiseikat

22 Kiinnostuksenilmaisupyynnön julkaisemisen johdosta kantaja, joka on Ranskan kansalainen mutta jonka vanhemmat ovat Italian kansalaisia, haki tehtäväryhmään II kuuluvaa sopimussuhteisen toimihenkilön tointa, jonka tehtävänkuvaus oli ”toimistonhoito (sihteeristö)”.

23 Kantaja ilmoitti sähköisesti täytetyssä hakemuksessaan, että hänen pääkielensä samoin kuin hänen toinen kielensä – kieli, jolla hänen oli suoritettava esivalintakokeet – olisi ranska.

24 EPSO ilmoitti kantajalle 4.10.2005 päivätyllä sähköpostiviestillä, että valintakomitea oli hyväksynyt hänen hakemuksensa ja että hänet kutsuttaisiin myöhemmin osallistumaan esivalintakokeisiin. Tässä viestissä ilmoitettiin, että kantajan ”pääkieli” olisi ranska ja hänen ”koekielensä” englanti.

25 Kantaja lähetti 15.11.2005 EPSOlle sähköpostia muistuttaakseen tälle, että hän oli valinnut esivalintakokeissa käytettäväksi kieleksi ranskan, ei englantia.

26 EPSO vastasi kantajalle 28.11.2005 päivätyllä sähköpostilla, että esivalintakokeissa käytettävä kieli ei voinut olla pääkieli, ja kehotti asianomaista ”lukemaan uudelleen kiinnostuksenilmaisupyynnön”. Tämän viestin johdosta kantaja suostui suorittamaan esivalintakokeet englannin kielellä.

27 EPSO julkaisi 21.11.2005 ilmoituksen, joka koski esivalintakokeiden rakennetta ja arviointia (jäljempänä 21.11.2005 päivätty ilmoitus). Tässä ilmoituksessa täsmennettiin

— että ensimmäiset kokeet, joiden tarkoituksena oli arvioida kielellistä ja matemaattista päättelykykyä, sisälsivät 25 ja 20 monivalintakysymystä

— että toinen koe, joka koski Euroopan unionin tuntemusta, sisälsi 30 monivalintakysymystä

— että kolmannen kokeen tarkoituksena oli arvioida ”erityiset tiedot (osa-alueella, joka on ilmoitettu hakemuksessa ensimmäiseksi vaihtoehdoksi)”.

28 Lisäksi 21.11.2005 päivätyssä ilmoituksessa oli mainittu, että ”ainoastaan päättelykykyä ja tietoja Euroopan unionista koskevat kokeet järjestettäisiin tässä vaiheessa” ja että ”hakijat kutsuttaisiin erityisiä tietoja koskeviin kokeisiin myöhemmässä vaiheessa” lukuun ottamatta ”tehtäväryhmään II, tehtäväkuvaus sihteeri, kuuluvia hakijoita, jotka suorittaisivat kaikki kokeet samanaikaisesti tässä vaiheessa”.

29 Lopuksi 21.11.2005 päivätyssä ilmoituksessa korostettiin edelleen, että ”läpäisykynnykset, joiden ylittyessä hakija kirjataan tietokantaan” olisivat tehtäväryhmään II kuuluvien toimien osalta 45 prosenttia kaikissa kokeissa niin, että 35 prosenttia on vaadittu vähimmäismäärä niissä kokeissa, joiden tarkoituksena on arvioida kielellistä ja matemaattista päättelykykyä.

30 Kantaja suoritti 6.1.2006 Brysselissä (Belgia) sen yrityksen virkailijoiden valvonnassa, jolle EPSO oli uskonut esivalintakokeiden järjestämisen, kokeet, joiden tarkoituksena oli arvioida hänen kielellistä ja matemaattista päättelykykyään, kokeen, joka koski hänen tietojaan Euroopan unionista, sekä kokeen, jonka tarkoituksena oli arvioida hänen erityiset tietonsa. Asianomaisen mukaan esivalintakokeiden kulkua häiritsi vähintään neljään otteeseen hänen tietokoneeseensa tullut häiriö. Hänen pyyntönsä siitä, että hänelle annettaisiin todistus, jossa todettaisiin nämä tapahtumat, ei johtanut toimiin.

31 EPSO ilmoitti kantajalle 27.2.2006 päivätyllä sähköpostiviestillä, että tämä oli läpäissyt esivalintakokeet ja että hänen nimensä kirjattaisiin tietokantaan, johon Euroopan unionin toimielimillä olisi mahdollisuus tutustua niiden tarpeita parhaiten vastaavien hakijoiden valitsemiseksi ja kutsumiseksi haastatteluun.

32 EPSO lähetti kantajalle 14.3.2006 sähköpostiviestin (jäljempänä 14.3.2006 tehty päätös), jonka sisältö oli seuraava:

”Arvoisa hakija

Rajallisessa määrässä tapauksia tietyt hakijat, joihin myös te kuulutte, ovat saaneet kaksi erilaista ja ristiriitaista kirjettä saavutetuista koetuloksista hakijoille osoitettujen kirjeiden johdannossa tapahtuneen virheen takia.

Teitä koskevien tietojen selventämiseksi velvollisuuteni on vahvistaa Teille, että arvosananne ovat seuraavat:

— Kielellinen : 32,00 %

— Matemaattinen : 35,00 %

Kielellinen ja matemaattinen yhteensä : 33,33 %

Tehtäväryhmässä II vaadittu vähimmäismäärä: 35,00 %

Tämän vuoksi joudun valitettavasti ilmoittamaan Teille, että arvosananne kokeissa, joiden tarkoituksena oli arvioida kielellistä ja matemaattista päättelykykyä, eivät ole riittävät, jotta EPSO voisi hyväksyä teidät valinnan seuraavaan vaiheeseen.

– –

Pahoittelen tästä aiheutuvaa mielipahaa.”

33 Kantaja riitautti 14.3.2006 tehdyn päätöksen 10.4.2006 päivätyllä viestillään, jonka otsikko oli ”koetulosten riitauttaminen”. Asianomainen korosti, että hänen oli ollut pakko esivalintakokeidensa aikana keskeyttää ne ”useaan otteeseen” ”tietokoneongelmien” takia ja että ”hänen kirjaamisensa EPSOn tietokantaan olisi pidettävä voimassa”.

34 EPSO vastasi kantajalle 19.4.2006 päivätyllä sähköpostilla ja vahvisti, että tämä oli saavuttanut ainoastaan 33,33 prosenttia oikeista vastauksista kokeissa, joiden tarkoituksena oli arvioida kielellistä ja matemaattista päättelykykyä, vaikka vaadittu vähimmäismäärä oli 35 prosenttia. Kantajan väittämiä tietokonehäiriöitä koskevista valituksista EPSO ilmoitti, että nämä valitukset tehtiin ”aivan liian myöhään”, että ”ei ollut enää mahdollista tarkistaa, oliko sillä tietokoneella, jolla hän oli suorittanut kokeet, todella esiintynyt poikkeavuuksia”, ja että joka tapauksessa ”tulokset, jotka oli kirjattu, vaikuttivat aivan normaaleilta”.

35 Kantaja totesi samana päivänä EPSOlle osoitetussa sähköpostissa – muistutettuaan ilmoittaneensa tietokonehäiriöiden esiintymisestä salissa, jossa hän oli suorittanut kokeet, ja tämän jälkeen saatuaan 14.3.2006 tehdyn päätöksen –, ettei voida jättää ottamatta huomioon sitä, että nämä ovat voineet vaikuttaa hänen hakemuksensa hylkäämiseen.

36 Vastauksena EPSO lähetti 20.4.2006 kantajalle seuraavan sähköpostin:

”– –

Olemme täysin valmiita tarkastelemaan seikkoja, joita olette meille esittänyt. On vielä tarpeen, että toimitatte meille asianmukaiset tiedot. Jos olette esittänyt valvojille pyynnön niiden tosiseikkojen tapahtuma-aikaan, joihin vetoatte, silloin olette saanut tapahtumaa koskevan numeron. Näin ollen

pyydämme teitä ilmoittamaan meille kyseisen numeron, jotta voisimme suorittaa tutkimuksia. Koska kokeet on tallennettu, valvojat ovat tehneet mahdollisesti esiintyneestä ongelmasta merkinnän lokikirjaan, ja pystymme jäljittämään nämä tosiseikat.”

37 Kantaja lähetti EPSOlle samana päivänä sähköpostin, jossa hän ilmoitti, että ”hänelle ei ollut missään tapauksessa annettu tapahtumaa koskevaa numeroa”, vaikka hän oli sitä pyytänyt, ja täsmensi, ettei hänelle ollut ilmoitettu valvojan nimeä eikä sen henkilön nimeä, joka oli puuttunut asiaan tietokonehäiriöiden ratkaisemiseksi.

38 Kantaja on voinut tutustua EPSOn internetsivuilla taulukkoon, jossa esitetään jokaisen hänelle esitetyn kysymyksen hyväksyttävä vastaus, hänen antamansa vastaus ja kysymykseen vastaamiseen kulunut aika. Tähän taulukkoon, jossa ei näkynyt asianomaiselle esitettyjen kysymysten tekstiä, sisältyi sitä vastoin maininta, jonka mukaan hänelle annettiin viran puolesta yksi piste lukukelvottoman kysymyksen vuoksi.

39 Kantaja teki 14.6.2006 päivätyllä ja samana päivänä Euroopan yhteisöjen komissiolle faksitse saapuneella ilmoituksella henkilöstösääntöjen 90 artiklan 2 kohdan perusteella valituksen nimenomaan 14.3.2006 tehdystä päätöksestä. Tässä ilmoituksessa asianomainen pyysi hallintoa toimittamaan hänelle niiden kysymysten tekstin, jotka oli esitetty hänelle kokeissa, joiden tarkoituksena oli arvioida hänen kielellistä ja matemaattista päättelykykyään.

40 Palvelussopimukset tekevä viranomainen hylkäsi valituksen 11.10.2006 tekemällään päätöksellä.

Asianosaisten vaatimukset ja oikeudenkäyntimenettely

41 Kantaja nosti nyt käsiteltävän kanteen 29.1.2007.

42 Kantaja vaatii, että virkamiestuomioistuin

”– kumoaa 14.3.2006 tehdyn päätöksen – –

– kumoaa EPSOn ja/tai valintakomitean päätöksen, jolla hänet jätettiin kirjaamatta esivalintakokeissa hyväksyttyjen hakijoiden tietokantaan

– kumoaa valintamenettelyn jatkotoimenpiteet – –

– velvoittaa [komission] korvaamaan oikeudenkäyntikulut”.

43 Komissio vaatii, että virkamiestuomioistuin

”– hylkää kanteen

– päättää oikeudenkäyntikuluista lain mukaisesti”.

44 Espanjan kuningaskunta pyysi virkamiestuomioistuimen kirjaamoon 30.4.2007 toimittamallaan väliintulohakemuksella saada osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen kantajan vaatimuksia.

45 Italian tasavalta pyysi virkamiestuomioistuimen kirjaamoon 3.5.2007 saapuneella väliintulohakemuksella (alkuperäinen on toimitettu 4.5.2007) saada osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen kantajan vaatimuksia.

46 Virkamiestuomioistuimen toisen jaoston puheenjohtaja hyväksyi 19.6.2007 antamillaan määräyksillä Espanjan kuningaskunnan ja Italian tasavallan väliintulohakemukset, joissa ne pyysivät saada osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen kantajan vaatimuksia.

47 Alun perin virkamiestuomioistuimen toisen jaoston käsiteltäväksi annettu asia siirrettiin 19.2.2009 sen ensimmäisen jaoston käsiteltäväksi.

48 Asia siirrettiin 17.6.2009 tehdyllä päätöksellä täysistunnon käsiteltäväksi.

49 Prosessinjohtotoimina virkamiestuomioistuin kehotti asianosaisia vastaamaan kysymyksiin ja esittämään joitakin asiakirjoja. Asianosaiset noudattivat näitä pyyntöjä.

50 Virkamiestuomioistuin pyysi asianosaisia myös esittämään huomautuksensa siitä kysymyksestä, oliko EPSO toimivaltainen tekemään 14.3.2006 tehdyn päätöksen.

51 Lopuksi asianosaiset ovat Italian tasavaltaa lukuun ottamatta virkamiestuomioistuimen kehotuksesta esittäneet huomautuksia unionin yleisen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa T-156/07 ja T-232/07, Espanja vastaan komissio ja yhdistetyissä asioissa T-166/07 ja T-285/07, Italia vastaan komissio, 13.9.2010 antamien tuomioiden vaikutuksesta käsiteltävään riita-asiaan.

52 Kaksi suullisessa käsittelyssä läsnä olleesta seitsemästä tuomarista ei voinut osallistua asian ratkaisemiseen, koska toinen oli siirtynyt virkamiestuomioistuimesta hoitamaan unionin yleisen tuomioistuimen tuomarin tehtäviä ja toinen oli estynyt terveydellisistä syistä.

Oikeudellinen arviointi

1. *Valintamenettelyn jatkotoimenpiteiden kumoamista koskevat vaatimukset*

53 On todettava, että Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 21 artiklan ensimmäisen kohdan mukaisesti, jota sovelletaan virkamiestuomioistuimessa käytävään menettelyyn saman perussäännön liitteessä I olevan 7 artiklan 1 kohdan nojalla, ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen, jota sovelletaan soveltuvilta osin virkamiestuomioistuimeen Euroopan unionin virkamiestuomioistuimen perustamisesta 2.11.2004 tehdyn neuvoston päätöksen 2004/752/EY, Euratom (EUVL L 333, s. 7) nojalla ennen viimeksi mainitun työjärjestyksen voimaantuloa 1.11.2007 nostettuihin kanteisiin, 44 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti kannekirjelmässä on mainittava muun muassa riidan kohde ja yhteenveto seikoista, joihin kanne perustuu. Nämä seikat on esitettävä riittävän selvästi ja täsmällisesti, jotta vastaaja voi valmistella puolustuksensa ja jotta virkamiestuomioistuin voi ratkaista asian tarvittaessa ilman muita tietoja.

54 Käsiteltävässä asiassa edellä mainittujen vaatimusten perusteella ei voida selvästi yksilöidä asiakirjaa tai asiakirjoja, joiden kumoamista vaaditaan, ja ne on sen vuoksi jätettävä tutkimatta.

2. *Vaatimukset, jotka koskevat 14.3.2006 tehdyn päätöksen ja ”EPSOn ja/tai valintakomitean päätöksen, jolla kantaja jätettiin kirjaamatta esivalintakokeissa hyväksyttyjen hakijoiden tietokantaan”, kumoamista*

55 Kantaja esittää edellä mainittujen vaatimusten tueksi kolme kanneperustetta, jotka koskevat ensinnäkin EY 12 artiklan ensimmäisen kohdan ja palvelussuhteen ehtojen 82 artiklan 1 kohdan ja 3 kohdan e alakohdan rikkomista, toiseksi ”hyvän hallinnon, yhdenvertaisen kohtelun, objektiivisuuden ja luottamuksensuojan periaatteiden loukkaamista”, ja kolmanneksi ”yhdenvertaisen kohtelun periaatteen[,] luottamuksensuojan ja avoimuuden periaatteiden loukkaamista ja perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä”.

56 Lisäksi kantaja esitti suullisessa käsittelyssä neljännen kanneperusteen, jonka mukaan 14.3.2006 tehdyn päätöksen olisi tehnyt viranomainen, jolla ei ollut toimivaltaa.

Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee EY 12 artiklan ensimmäisen kohdan ja palvelussuhteen ehtojen 82 artiklan 1 kohdan ja 3 kohdan e alakohdan rikkomista

57 Tässä kanneperusteessa kantaja sekä väliintulijat esittävät pääasiallisesti kiinnostuksenilmaisupyyntöön kohdistuvan lainvastaisuusväitteen, joka voidaan jakaa kolmeen osaan. Pyyntö on niiden mukaan lainvastainen siltä osin kuin

— siinä oli velvoitettu hakijat ilmoittamaan pääkielenä heidän kansalaisuuteensa perustuvan kielen tai kielen, jolla he olivat suorittaneet oppivelvollisuutensa (ensimmäinen osa)

— siinä oli rajoitettu toisen kielen valintamahdollisuus ainoastaan saksaan, englantiin tai ranskaan (toinen osa)

— se oli julkaistu lainvastaisesti ainoastaan saksan, englannin ja ranskan kielellä ja siinä oli rajoitettu näihin kieliin EPSOn ja hakijoiden välisessä kirjeenvaihdossa käytettävän kielen valintamahdollisuus (kolmas osa).

Kanneperusteen ensimmäinen osa, jonka mukaan kiinnostuksenilmaisupyynnössä olisi lainvastaisesti velvoitettu hakijat ilmoittamaan pääkielenä heidän kansalaisuuteensa perustuvan kielen tai koulutuskielensä

– Asianosaisten lausumat

58 Kantaja korostaa, että palvelussuhteen ehtojen 82 artiklan 3 kohdan e alakohdassa, jonka mukaan sopimussuhteiseksi toimihenkilöksi voidaan ottaa ainoastaan henkilö, joka toimittaa näytön siitä, että hänellä on perusteelliset tiedot yhdessä unionin kielessä ja toisessa unionin kielessä sellaiset tyydyttävät tiedot, jotka ovat hänen tehtäviensä suorittamiseksi tarpeen, ei suinkaan edellytetä, että kieli, jonka perusteellinen taito sopimussuhteisen toimihenkilön tehtäviin hakevalla on oltava, on ehdottomasti joko hänen kansalaisuuteensa perustuva kieli tai kieli, jolla hän on suorittanut koulutuksensa.

59 EPSO on kuitenkin sisällyttänyt kiinnostuksenilmaisupyynnön A luvun 3 kohdan b alakohtaan täsmennyksen, jonka mukaan ”muutoin” kunkin hakijan ”pääkielenä”, toisin sanoen kielenä, jonka perusteellinen taito hänellä oli oltava, ”pidettäisiin hänen kansalaisuuteensa perustuvaa kieltä tai oppivelvollisuuskieltä”. Tällä täsmennyksellä EPSO on kantajan mukaan pyrkinyt sulkemaan pois palvelussuhteen ehtojen 82 artiklan 3 kohdan e alakohdan vastaisesti sen, että hakija voisi ilmoittaa pääkieleksi muun kielen kuin kansalaisuuteensa perustuvan kielen tai kielen, jolla hän on suorittanut koulutuksensa. Kantaja korostaa, että hän on siten menettänyt mahdollisuuden valita pääkieleksi kielen, jolla hänet on kasvatettu ja joka on tässä tapauksessa italian kieli.

60 Lisäksi velvollisuus, joka on asetettu kiinnostuksenilmaisupyynnössä ja vahvistettu hakijoiden oppaassa, johon on viitattu tässä pyynnössä ja EPSOn internetsivuilla otsikolla ”Usein esitetyt kysymykset”, ilmoittaa kansalaisuuteen perustuva kieli tai koulutuskieli, on kantajan mukaan EY 12 artiklan ensimmäisen kohdan ja palvelussuhteen ehtojen 82 artiklan 1 kohdan vastainen siltä osin kuin siitä aiheutuu hakijoiden erilaista kohtelua heidän kansallisuutensa tai heidän kansallisen alkuperänsä mukaan. Kantaja katsoo, että tämä on epäsuorasti esteenä sille, että tietyt hakijat voisivat suorittaa kokeet äidinkielellään, kun se sitä vastoin jättää tämän mahdollisuuden hakijoille, joiden kansallisuus tai kansallinen alkuperä on toinen.

61 Kantaja lisää, ettei voida hyväksyä perustelua, jonka komissio on esittänyt valituksen hylkäämistä koskevassa päätöksessä ja jonka mukaan kiinnostuksenilmaisupyynnössä oleva ilmaisu ”muutoin” toisi esiin sen, että hakijat voivat vapaasti valita pääkielensä. Nimittäin sen lisäksi, että ilmaisu ”muutoin” on epätarkka, se esiintyy ainoastaan kiinnostuksenilmaisupyynnön englannin- ja ranskankielisissä versioissa, ei saksankielisessä versiossa.

62 Joka tapauksessa kiinnostuksenilmaisupyyntö ei kantajan mukaan ollut sen laillisen tarkoituksen – joka oli asianomaisten informointi mahdollisimman täsmällisesti avointen toimien hoitamiseen vaadituista edellytyksistä niin, että he voivat arvioida mahdollisuuttaan hakea tointa – mukainen.

63 Komissio vaatii puolustuksessaan hylkäämään ensimmäisen kanneperusteen ensimmäisen osan.

64 Komissio korostaa aluksi, ettei missään kiinnostuksenilmaisupyynnön määräyksessä eikä hakijoiden oppaassa tai EPSOn internetsivuilla olevassa määräyksessä velvoitettu hakijoita ottamaan pääkieleksi heidän kansalaisuuteensa perustuvaa kieltä tai koulutuskieltään. Komission mukaan kansalaisuutta ja koulutusta koskevat kriteerit sisältyivät kiinnostuksenilmaisupyyntöön ainoastaan toissijaisesti hakijoiden ilmoittautumistoimenpiteiden aikana mahdollisesti tapahtuvien laiminlyöntien korjaamiseksi.

65 Joka tapauksessa komissio korostaa vastauksessaan, että kantaja olisi voinut valita muun kielen kuin ranskan. Komission mukaan hakijoiden oli nimittäin valittava pääkieleksi se kieli, jota he osaavat parhaiten. Käsiteltävässä asiassa kantajan ranskan kielen taito oli kuitenkin parempi kuin hänen italian kielen taitonsa. Näin ollen siinä tapauksessa, että asianomainen olisi valinnut italian pääkieleksi ja ranskan toiseksi kieleksi, hän olisi saanut epäoikeutetun edun, sillä kokeet olisivat olleet kielellä, jota hän osaa parhaiten. Kiinnostuksenilmaisupyynnön tarkoituksena oli kuitenkin asettaa kaikki hakijat samaan asemaan määräämällä, että heidän oli suoritettava esivalintakokeet kielellä, jota heidän oletetaan osaavan huonommin kuin pääkieltään.

66 Suullisessa käsittelyssä komissio ilmoitti kuitenkin nimenomaisesti, että – toisin kuin se oli antanut ymmärtää vastauksessaan – hakijoilla oli vapaus valita pääkieleksi mikä tahansa kieli, jonka perusteellinen taito heillä oli. Siten kantaja olisi komission mukaan voinut vapaasti ottaa italian pääkieleksi ja ranskan toiseksi kieleksi ja suorittaa siis esivalintakokeet ranskaksi. Komissio kuitenkin lisää, että asianomainen valitsi vapaasti ranskan pääkieleksi.

– Virkamiestuomioistuimen arviointi asiasta

67 Aluksi on muistutettava, että palvelussuhteen ehtojen 82 artiklan 3 kohdan e alakohdan mukaan sopimussuhteiseksi toimihenkilöksi voidaan ottaa ainoastaan henkilö, jolla on nimenomaan ”perusteelliset tiedot yhdessä [unionin] kielessä”.

68 Vaikka se kieli, jonka perusteellinen taito sopimussuhteisen toimihenkilön tehtäviin hakevalla on, vastaa yleensä hänen kansalaisuuteensa perustuvaa kieltä tai hänen koulutuskieltään, ei voida kuitenkaan sulkea pois – kuten komissio on sitä paitsi myöntänyt suullisessa käsittelyssä –, että hakija osaa perusteellisesti myös toista kieltä. On kuitenkin selvää, vaikka asiaa ei ole täsmennetty tältä osin palvelussuhteen ehtojen 82 artiklan 3 kohdan e alakohdassa, että tämän artiklan laatijat eivät ole halunneet, että kieli, jonka perusteellinen taito sopimussuhteisen toimihenkilön tehtäviin hakevalla on oltava, rajoittuisi ainoastaan hänen kansalaisuuteensa perustuvaan kieleen tai kieleen, jolla hän on suorittanut koulutuksensa, siinä tapauksessa, että hakija on sellaisen jäsenvaltion kansalainen, jossa on useampi kuin yksi virallinen kieli.

69 Näin ollen on kyse siitä, onko EPSO palvelussuhteen ehtojen 82 artiklan 3 kohdan e alakohdan vastaisesti määrännyt käsiteltävässä asiassa – kuten kantaja väittää –, että hakijoiden on otettava pääkieleksi kansalaisuuteensa perustuva kieli tai kieli, jolla he ovat suorittaneet koulutuksensa.

70 Tässä yhteydessä on muistutettava, että kiinnostuksenilmaisupyynnön ranskankielisen version A luvun 3 kohdan b alakohdan mukaan hakijoilla oli oltava muiden edellytysten muassa ”perusteellinen kielitaito yhdessä Euroopan unionin virallisessa kielessä [– –] – pääkieli”, ja suluissa täsmennettiin, että ”muutoin pääkielenä [voitiin] pitää hakijan kansalaisuuteen perustuvaa kieltä tai oppivelvollisuuskieltä”.

71 Toisin kuin kantaja väittää, viimeksi mainittua täsmennystä, joka sisältyy myös kiinnostuksenilmaisupyynnön englanninkieliseen versioon, ei voida tulkita niin, että sillä olisi velvoitettu hakijat ilmoittamaan pääkieleksi kansalaisuuteensa perustuvan kielen tai sellaisten hakijoiden osalta, jotka ovat suorittaneet koulutuksensa jäsenvaltiossa, jossa on kaksi tai useampia virallisia kieliä, sen kielen, jolla he ovat suorittaneet tämän koulutuksen. Ilmaisun ”muutoin” käyttö osoittaa nimittäin, että EPSO on sisällyttänyt tämän täsmennyksen ainoastaan tarkoituksenaan ilmoittaa hakijoille, että siinä tilanteessa, että hakija olisi unohtanut ilmoittautumistoimenpiteiden aikana mainita pääkielensä, EPSO olisi korjannut tämän laiminlyönnin kirjaamalla pääkieleksi hakijan kansalaisuuteen perustuvan kielen tai sen kielen, jolla hän on suorittanut koulutuksensa, kielen, jota hakijan oletetaan osaavan parhaiten.

72 On totta, että kiinnostuksenilmaisupyynnön saksankielinen versio erosi ranskan- ja englanninkielisestä versiosta sanamuodoltaan seuraavasti: ”Sie müssen über eine gründliche Kenntnis einer der Amtssprachen der Europäischen Union verfügen [– –] – Hauptsprache (als Hauptsprache wird die Landessprache des Bewerbers oder die Sprache der Pflichtschule betrachtet) – –” [”Teillä on oltava perusteellinen kielitaito yhdessä Euroopan unionin kielessä [– –] – pääkieli (pääkielenä pidetään hakijan kansalaisuuteen perustuvaa kieltä tai oppivelvollisuuskieltä) – –”]. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tarve soveltaa ja sen seurauksena tulkita yhdenmukaisesti unionin oikeuteen kuuluvia säännöksiä ja määräyksiä sulkee kuitenkin pois sen, että tekstiä tarkasteltaisiin erillisenä sen jossakin versiossa, mutta edellyttää, että sitä tulkitaan sekä sen laatijan todellisen tahdon että laatijan tavoitteleman päämäärän mukaisesti erityisesti unionin kielillä laadittujen muiden versioiden valossa (ks. vastaavasti asia F-83/07, Zangerl-Posselt v. komissio, tuomio 30.11.2009, 49 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen, josta on valitettu unionin yleiseen tuomioistuimeen asiassa T-62/10 P). Koska saksankielinen versio muodostaa kuitenkin käsiteltävässä asiassa vähemmistön suhteessa kahteen muuhun kyseessä olevan tekstin kieliversioon, on syytä antaa etusija viimeksi mainituille. Sitä paitsi kantaja, joka ei ole suinkaan ilmoittanut hakemuksessaan omaavansa minkäänlaista, edes suppeaa, saksan kielen taitoa, ei voi väittää, että kiinnostuksenilmaisupyynnön saksankielinen versio olisi johtanut häntä harhaan antamalla hänen uskoa, että hänen oli valittava pääkieleksi hänen kansalaisuuteensa perustuva kieli.

73 Lopuksi on tärkeää korostaa, että EPSO on ilmoittanut internetsivuillaan otsikolla ”Usein esitettyjä kysymyksiä” vastauksena kysymykseen ”Miten pääkieli ja toinen kieli määritellään?”, että ”pääsääntöisesti pääkieli on kansalaisuuteenne perustuva kieli, jos se on yksi Euroopan unionin 20 virallisesta kielestä, [ja että] sellaisten maiden osalta, joissa on kaksi tai useampia virallisia kieliä, pääkieli on kieli, jolla olette suorittanut oppivelvollisuutenne”. Siten ilmaisun ”pääsääntöisesti” käyttö osoittaa, ettei EPSO sulkenut pois sitä vaihtoehtoa, että hakija voisi valita pääkieleksi kiinnostuksenilmaisupyyntöön liittyvissä kokeissa muun kielen kuin kansalaisuuteen perustuvan kielen tai koulutuskielen, jos hakijalla vain olisi sen perusteellinen taito.

74 Näin ollen on niin, että koska kantajalla ei ole perusteita väittää, että EPSO olisi velvoittanut hänet ilmoittamaan pääkielekseen hänen kansalaisuuteensa perustuvan kielen, palvelussopimuksen ehtojen 82 artiklan 3 kohdan e alakohdan rikkomista koskevaa väitettä ei voida hyväksyä. Näin on asian laita samasta syystä myös niiden väitteiden osalta, jotka koskevat EY 12 artiklan ensimmäisen kohdan ja palvelussuhteen ehtojen 82 artiklan 1 kohdan rikkomista.

75 Näin ollen ensimmäisen kanneperusteen ensimmäinen osa on hylättävä perusteettomana.

Kanneperusteen toinen osa, jonka mukaan kiinnostuksenilmaisupyynnössä on lainvastaisesti rajoitettu toisen kielen valintamahdollisuus englannin, ranskan tai saksan kieleen

– Asianosaisten lausumat

76 Kantaja muistuttaa aluksi, että palvelussuhteen ehtojen 82 artiklan 3 kohdan e alakohdasta ilmenee, että hallinto voi ainoastaan täytettävien toimien erityisluonteen vuoksi määrätä, että sopimussuhteisen toimihenkilön tehtäviin hakevalla on oltava tyydyttävä kielitaito erityisessä kielessä. Asianomaisen mukaan EPSO ei kuitenkaan täyttänyt tätä edellytystä, koska se päätti kiinnostuksenilmaisupyynnössä rajoittaa toisen kielen valintamahdollisuuden englannin, ranskan tai saksan kieleen, vaikka tehtävät, joita hakijoiden oli tarkoitus hoitaa siinä tapauksessa, että heidät otettaisiin palvelukseen, eivät kaikki tai eivät kaikki samassa määrin edellyttäneet tyydyttävää englannin, ranskan tai saksan kielen taitoa.

77 Kantaja esittää myös tarkemmin, että EPSO on jättänyt ottamatta huomioon sopimussuhteisen toimihenkilön tehtävien ”ulkoisen ulottuvuuden” rajoittaessaan toisen kielen valintamahdollisuuden englantiin, ranskaan tai saksaan, koska sopimussuhteiset toimihenkilöt joutuvat käyttämään kaikkia unionin toimielinten virallisia kieliä suhteissaan jäsenvaltioihin tai jäsenvaltioiden lainkäyttövaltaan kuuluviin henkilöihin.

78 Kantaja lisää, ettei mitään niistä perusteluista, joita komissio mahdollisesti esittää perustellakseen toisen kielen valintamahdollisuuden rajoittamista, voida hyväksyä.

79 Nimittäin siinä tapauksessa, että komissio perustelisi tätä rajoitusta hallinnollisilla vaatimuksilla – sillä, että on mahdotonta, että EPSOn tai yrityksen, jolle tämä on uskonut esivalintakokeiden järjestämisen, käytettävissä olisi riittävät aineelliset ja henkilöstöresurssit kyseisten kokeiden järjestämiseksi kaikilla Euroopan unionin virallisilla kielillä –, tämä rajoitus olisi lainvastainen, sillä se ei kuulu niiden toimien luonteeseen, joiden täyttämisestä oli kyse.

80 Kantajan mukaan tämä perustelu ei olisi sen enempää oikeutettu myöskään siinä tapauksessa, että rajoitusta perusteltaisiin sillä väitetyllä seikalla, että englanti, ranska ja saksa ovat Euroopan unionin toimielinten pääasiallisia työkieliä. Asetuksen N:o 1 1 artiklassa nimittäin säädetään yhtäältä, että kaikki Euroopan unionin viralliset kielet, eivät ainoastaan englanti, ranska ja saksa, ovat toimielinten työkieliä. Vaikka toisaalta asetuksen N:o 1 6 artiklassa sallitaan toimielinten määrätä kielten käyttämistä koskevasta yksinkertaistetusta järjestelystä pelkästään sisäisiä tarpeitaan varten, ei ole mitenkään osoitettu, että kyseiset toimielimet olisivat ottaneet käyttöön tällaisen järjestelyn. Joka tapauksessa kantajan mukaan ei ole esitetty todisteita siitä, että näitä kolmea kieltä käytettäisiin konkreettisesti yleisimmin kyseisten toimielinten sisäisessä toiminnassa.

81 Toissijaisesti siinä tapauksessa, että englannin, ranskan ja saksan kielet olisivat ainakin Brysselissä ja Luxemburgissa sijaitsevissa toimielimissä sisäisessä viestinnässä käytettäviä kieliä, kantaja korostaa, että ne keinot, joita EPSO on käyttänyt tavoitellun päämäärän saavuttamiseksi, eivät ole tarkoituksenmukaisia eivätkä oikeassa suhteessa päämäärään nähden. Niille hakijoille, jotka olivat ottaneet pääkieleksi englannin, ranskan tai saksan, EPSOn asettamasta vaatimuksesta, jonka mukaan näiden hakijoiden oli valittava toiseksi kieleksi jokin muu näistä kolmesta kielestä, seuraa, että heidän oli osoitettava kielitaitonsa kahdessa toimielinten sisäisessä viestinnässä käytettävässä kielessä, vaikka hakijoilta, jotka olivat valinneet pääkieleksi muun kielen kuin englannin, ranskan tai saksan, vaadittiin ainoastaan yhden sisäisessä viestinnässä käytettävän kielen taitoa.

82 Kantaja päättelee tästä, että EPSO on jättänyt noudattamatta EY 12 artiklaa, syrjintäkiellon periaatetta ja palvelussuhteen ehtojen 82 artiklan 3 kohdan e alakohtaa, koska se on rajoittanut toisen kielen valintamahdollisuuden englantiin, ranskaan tai saksaan ja estänyt häntä siten valitsemasta italian kieltä.

83 Komissio korostaa puolustuksessaan, että hakijoille asetettu velvollisuus valita toiseksi kieleksi englanti, ranska tai saksa heijastaa ainoastaan toimielinten sisäisen viestinnän tehokkuutta koskevaa intressiä. Kun nimittäin otetaan huomioon virallisten kielten lukumäärän merkittävä lisääntyminen, sisäinen viestintä on voitava varmistaa sillä, että kaikki virkamiehet ja muut toimihenkilöt osaavat vähintään yhtä niistä kielistä, joita toimielimissä ja erityisesti komissiossa tosiasiallisesti yleisesti käytetään.

84 Komissio lisää, että siinä tapauksessa, että hakijat ovat ottaneet pääkieleksi englannin, ranskan tai saksan, on edelleen perusteltua vaatia näiltä tyydyttävää kielitaitoa jossakin muussa näistä kielistä ensinnäkin yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi kaikkien hakijoiden välillä ja toiseksi sisäisen viestinnän mahdollisuuksien lisäämiseksi.

85 Lisäksi komissio korostaa, että kiinnostuksenilmaisupyynnön tarkoituksena ei ollut tietyn toimen täyttäminen vaan tietokannan muodostaminen tulevien rekrytointitarpeiden täyttämiseksi ja että tämän vuoksi EPSOlla oli vieläkin perustellumpi syy varmistua siitä, että kaikki tähän tietokantaan kirjatut hakijat osoittivat omaavansa kielitaidon, joka vastasi jokaista heille mahdollisesti tarjottavaa heidän tehtäväryhmäänsä kuuluvaa tointa.

86 Espanjan kuningaskunta ja Italian tasavalta puolestaan väittävät, että rajoittaessaan kielen, jonka tyydyttävä taito hakijoilla oli oltava, englantiin, ranskaan tai saksaan EPSO on rikkonut samalla kertaa EY 290 artiklaa, jossa annetaan neuvostolle yksinomainen toimivalta vahvistaa Euroopan unionin toimielimissä käytettäviä kieliä koskeva sääntely, päätöstä 2002/620, jossa ei anneta EPSOlle lainkaan toimivaltaa käytettäviä kieliä koskevassa sääntelyssä, sekä perusoikeuskirjan 22 artiklaa, jossa taataan monikielisyyden periaate. Lopuksi väliintulijat, jotka korostavat, että hakijoilla olisi pitänyt olla mahdollisuus valita toinen kielensä unionin kaikkien virallisten kielten joukosta, katsovat, että tällaisella rajoituksella on myös loukattu luottamuksensuojan periaatetta ja ettei sillä ollut mitään perusteita.

87 Espanjan kuningaskunta lisää, ettei komissio anna mitään selitystä, jolla voitaisiin perustella sitä, että englannin, ranskan ja saksan kielet olisivat käytetyimmät kielet komissiossa tai että näiden kielten valinta sisäisen viestinnän kieliksi olisi perusteltua objektiivisten seikkojen vuoksi. Joka tapauksessa komission jäsenten kollegio ei ole tehnyt mitään päätöstä tästä.

88 Lopuksi Espanjan kuningaskunta huomauttaa, että kiinnostuksenilmaisupyyntöön sisältyvällä kieliä koskevalla vaatimuksella on suosittu EY 12 artiklan vastaisesti hakijoita, jotka ovat sellaisten jäsenvaltioiden kansalaisia, joiden virallinen kieli on englanti, ranska tai saksa.

– Virkamiestuomioistuimen arviointi asiasta

89 Aluksi on korostettava, että palvelussuhteen ehtojen 82 artiklan 3 kohdan e alakohtaan sisältyvät kieliä koskevat vaatimukset, tässä tapauksessa perusteellinen kielitaito yhdessä unionin kielessä ja tehtävien hoitamisen kannalta riittävä kielitaito toisessa unionin kielessä, muodostavat ainoastaan vähimmäisedellytykset sopimussuhteisten toimihenkilöiden palvelukseen ottamisessa.

90 Tästä seuraa, että hallinto voi tarvittaessa silloin, kun yksikön tai toimen tarpeet sitä edellyttävät, laillisesti määrittää kielen tai kielet, joiden perusteellista tai tyydyttävää taitoa edellytetään (ks. toisin asia 15/63, Lassalle v. parlamentti, tuomio 4.3.1964, s. 73 ja 74; julkisasiamies Lagrangen tässä asiassa esittämä ratkaisuehdotus, s. 94; ks. myös em. yhdistetyt asiat Espanja v. komissio, tuomion 65 kohta ja em. yhdistetyt asiat Italia v. komissio, tuomion 81 kohta).

91 Vaikka tällainen erityinen kieliä koskeva edellytys voi johtua sen toimen erityisistä vaatimuksista, jota sopimussuhteinen toimihenkilö nimetään hoitamaan, se voi yleisemmin johtua siitä, että toimielimessä on yksi tai useampi sisäisen viestinnän kieli. Koska toimielimellä on nimittäin mahdollisuus jopa tekemättä asiasta muodollista päätöstä valita rajoitettu määrä sisäisessä viestinnässä käytettäviä kieliä

sillä edellytyksellä, että tämä valinta perustuu sen toiminnallisista tarpeista johtuviin objektiivisiin syihin (ks. vastaavasti julkisasiamies Poiares Maduron asiassa C-160/03, Espanja v. Eurojust, tuomio 15.3.2005, esittämän ratkaisuehdotuksen 49 ja 56 kohta; em. yhdistetyt asiat Espanja v. komissio, tuomion 75 kohta ja em. yhdistetyt asiat Italia v. komissio, tuomion 93 kohta), tästä seuraa, että kyseinen toimielin voi oikeutetusti asettaa sen sisäisessä viestinnässä käytettäviä kieliä vastaavan kielitaitovaatimuksen sopimussuhteisille toimihenkilöille, jotka se aikoo ottaa palvelukseen. Päinvastaisessa tapauksessa se joutuisi ottamaan riskin siitä, että se ottaa palvelukseen toimihenkilön, joka ei asianmukaisesti kykenisi hoitamaan tehtäviään toimielimessä, koska tämä toimihenkilö olisi mahdollisesti kyvytön kommunikoimaan työtovereidensa kanssa ja ymmärtämään esimieheltään tulevia ohjeita tai hänellä olisi tässä suuria vaikeuksia. Tässä on tärkeää korostaa, että edellä mainituissa yhdistetyissä asioissa Italia vastaan komissio annetussa tuomiossa, joka annettiin asiassa, jossa EPSO oli julkaissut kilpailuilmoituksen varallaololuettelojen laatimiseksi hallintovirkamiesten ja avustajien avointen tointen täyttämiseksi unionin toimielimissä, unionin yleinen tuomioistuin ei hyväksynyt pelkästään sitä, että englannin, ranskan ja saksan valinta vastasi unionin toimielinten ja elinten toiminnallisia tarpeita, vaan myös sen, että EPSO oli voinut oikeutetusti vaatia näiden kilpailujen hakijoilta kielitaitoa yhdessä näistä kolmesta kielestä toisena kielenä (em. yhdistetyt asiat Italia v. komissio, tuomion 103 kohta).

92 On kuitenkin tärkeää muistuttaa, että kieleen perustuva syrjintä on nimenomaisesti kielletty henkilöstösääntöjen 1 d artiklan 1 kohdan perusteella ja että kyseisen artiklan 6 kohdassa todetaan, että kaikkien syrjimättömyysperiaatteeseen ja suhteellisuusperiaatteeseen kohdistuvien rajoitusten on oltava objektiivisesti ja tarkoituksenmukaisesti perusteltuja ja niiden on vastattava henkilöstöpolitiikan yleisen edun mukaisia oikeutettuja tavoitteita. Tästä seuraa, että kieliä koskeva edellytys, joka ei olisi järkevässä suhteessa sillä tavoiteltuun päämäärään, olisi vastoin kieleen perustuvan syrjimättömyyden periaatetta, joka on taattu henkilöstösääntöjen 1 d artiklan 1 kohdassa. Tällainen edellytys olisi myös vastoin henkilöstösääntöjen 27 artiklaa, jonka mukaan hallinnon on täytettävä avoimet toimet valitsemalla virkamiehet, jotka ovat mahdollisimman päteviä, tehokkaita ja ehdottoman luotettavia. Lopuksi siitä, että sopimussuhteisen toimihenkilön tehtävien hakijoilta edellytettäisiin kielitaitoa – vaikkakin vain tyydyttävää – tietyissä useammissa kielissä ilman, että tämä vaatimus olisi oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden, seuraisi, että näille kielille annettaisiin etuoikeutettu asema, vaikka EY 290 artiklan nojalla on ainoastaan neuvoston tehtävänä vahvistaa yksimielisesti Euroopan unionin kieliä koskevat järjestelyt ja vaikka perusoikeuskirjan 22 artiklan sanamuodon mukaan unionin on kunnioitettava ”kulttuurista, uskonnollista ja kielellistä monimuotoisuutta”.

93 Kantajan ja väliintulijoiden kanneperusteisiin on vastattava edellä esitettyjen seikkojen valossa tutkimalla aluksi, tavoiteltiinko kiinnostuksenilmaisupyyntöön sisältyneillä kieliä koskevilla vaatimuksilla henkilöstöpolitiikan yleisen edun mukaista oikeutettua päämäärää ja sitten – jos tähän kysymykseen vastataan myöntävästi – olivatko nämä vaatimukset järkevässä suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden.

94 Ensiksi kysymyksestä siitä, tavoiteltiinko kiinnostuksenilmaisupyyntöön sisältyvillä kieliä koskevilla vaatimuksilla henkilöstöpolitiikan yleisen edun mukaista oikeutettua päämäärää, on tärkeää muistuttaa, että kiinnostuksenilmaisupyyntö julkaistiin ”Euroopan unionin toimielinten ja erityisesti komission ja neuvoston nimissä” ”sellaisista hakijoista laadittavan tietokannan muodostamista varten, jotka voidaan ottaa palvelukseen sopimussuhteisina toimihenkilöinä suorittamaan erilaisia tehtäviä Euroopan unionin toimielimissä”. Menettelyn yhteydessä esitetyistä asiakirjoista kuitenkin ilmenee, että englannin, ranskan tai saksan kieltä käytetään sisäisen viestinnän kielinä vaihtelevassa määrin toimielimissä, jotka ottavat palvelukseen merkittävän osan valintakokeissa menestyneistä hakijoista, eli komissiossa ja neuvostossa.

95 Kun näin ollen otetaan huomioon asema, joka englannin, ranskan ja saksan kielillä on toimielimissä, joihin palvelukseen otetut sopimussuhteiset toimihenkilöt nimettiin hoitamaan tehtäviään, kiinnostuksenilmaisupyyntöön sisältyvillä kieliä koskevilla vaatimuksilla tavoiteltiin henkilöstöpolitiikan yleisen edun mukaista oikeutettua päämäärää eli sen varmistamista, että kyseisillä toimihenkilöillä on näitä sisäisessä viestinnässä käytettäviä kieliä vastaava kielitaito.

96 On tärkeää lisätä, että käsiteltävässä asiassa kiinnostuksenilmaisupyynnöllä pyrittiin muodostamaan tietokanta sellaisten sopimussuhteisten toimihenkilöiden palvelukseen ottamista varten unionin eri toimielimissä, jotka kuuluvat neljään tehtäväryhmään ja jotka nimetään ”suorittamaan erilaisia tehtäviä” näissä toimielimissä. Näin ollen on niin, että kun otetaan huomioon yhtäältä niiden toimielinten erilaisuus, jotka voivat ottaa palvelukseen esivalintakokeissa hyväksyttyjä henkilöitä, ja toisaalta täytettävien toimien moninaisuus, oli oikeutettua, että EPSO varmisti, että kyseiset henkilöt voisivat hoitaa tehtäviään välittömästi, toisin sanoen erityisesti, etteivät nämä ole kyvyttömiä ymmärtämään vähintään yhtä niiden toimielinten työkielistä, jotka ottavat heidät palvelukseen.

97 Lisäksi on todettava, että virkamiehistä poiketen sopimussuhteisten toimihenkilöiden tarkoitus on lähtökohtaisesti jäädä toimielimiin ainoastaan rajoitetuksi ajanjaksoksi, joka määritellään palvelussuhteen ehdoissa, ja että näin ollen mahdollisia puutteita näiden toimihenkilöiden kielitaidossa ei voida korjata sellaisten koulutusohjelmien avulla, jotka toimielimet ovat perustaneet kielellisen monimuotoisuuden suosimiseksi ja edistämiseksi.

98 Toiseksi on vielä tutkittava kysymystä siitä, olivatko kiinnostuksenilmaisupyyntöön sisältyvät kieliä koskevat vaatimukset järkevässä suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Tältä osin on täsmennettävä, että edellä mainituissa yhdistetyissä asioissa Italia vastaan komissio (tuomion 94 kohta) ja edellä mainituissa yhdistetyissä asioissa Espanja vastaan komissio (tuomion 75 kohta) annetuissa tuomioissa unionin yleinen tuomioistuin on katsonut, että siinä tapauksessa, että toimielin on valinnut useita kieliä sisäisen viestinnän kieliksi, se ei voi vaatia henkilöiltä, jotka se aikoo ottaa palvelukseen, kielitaitoa useammassa kuin yhdessä näistä kielistä. Unionin yleisen tuomioistuimen mukaan vaatimusta eri kielten samanaikaisesta taidosta ei nimittäin voida perustella sisäisen viestinnän tarpeilla, ja se voi liittyä ainoastaan siihen, että tietyille virallisille kielille halutaan antaa etuoikeutettu asema.

99 Käsiteltävässä asiassa on selvää, että EPSO on edellyttänyt kiinnostuksenilmaisupyynnössä, että hakijoilla on perusteellinen kielitaito yhdessä virallisista kielistä pääkielenä ja tyydyttävä kielitaito englannin, ranskan tai saksan kielessä toisena kielenä niin, että tämän toisen kielen on oltava muu kieli kuin pääkieli. Virkamiestuomioistuin toteaa siten, että EPSO on edellyttänyt kyseisiltä hakijoilta ainoastaan kielitaitoa yhdessä niissä toimielimissä käytettävistä sisäisen viestinnän kielistä, jotka mahdollisesti ottavat heidät palvelukseen.

100 Tosin erityistapauksessa, joka koskee kantajan kaltaisia hakijoita, jotka olivat valinneet pääkieleksi englannin, ranskan tai saksan, vaatimus, jonka mukaan heidän oli otettava toiseksi kieleksi jokin muu näistä kolmesta kielestä, pakotti heidät osoittamaan kielitaitonsa kahdessa sisäisen viestinnän kielessä, toisessa pääkielenä ja toisessa toisena kielenä.

101 Tätä seikkaa ei kuitenkaan voida pitää suhteettomana EPSOn tavoittelemaan päämäärään nähden.

102 Yhtäältä se seikka, että tietyt hakijat valitsivat pääkieleksi englannin, ranskan tai saksan, on nimittäin riippuvainen kullekin heistä ominaisista erityispiirteistä (ks. vastaavasti asia T-376/03, Hendrickx v. neuvosto, tuomio 5.4.2005, 33 kohta).

103 Toisaalta on tärkeää muistuttaa, että syrjintäkiellon periaate, joka on yleisen yhdenvertaisuusperiaatteen erityinen ilmaisu (ks. vastaavasti yhdistetyt asiat 117/76 ja 16/77, Ruckdeschel ym., tuomio 19.10.1977, 7 kohta) muodostaa yhdessä viimeksi mainitun kanssa yhden unionin oikeuden mukaisista perusoikeuksista, joiden noudattamista unionin tuomioistuin valvoo (asia C-442/00, Rodríguez

Caballero, tuomio 12.12.2002, 32 kohta). Edellä mainituissa yhdistetyissä asioissa Italia vastaan komissio annetussa tuomiossa (94 kohta) unionin yleinen tuomioistuin korosti, että toimia Euroopan unionin toimielimissä ja elimissä hakeville asetetut kieliä koskevat vaatimukset eivät saaneet aiheuttaa epäoikeutettua erilaista kohtelua unionin kansalaisten välillä eivätkä vaarantaa näiden yhdenvertaista pääsyä tarjottuihin toimiin.

104 Käsiteltävässä asiassa on totta, että EPSOn ratkaisun seurauksena on hakijoita, jotka ovat ottaneet pääkieleksi muun kielen kuin englannin, ranskan tai saksan, ja hakijoita, jotka ovat ottaneet pääkieleksi yhden näistä kolmesta kielestä, kohdeltu eri tavalla. Vaikka ensin mainituilla on ollut mahdollisuus valita toinen kieli kolmen kielen eli englannin, ranskan ja saksan joukosta, viimeksi mainittujen valintamahdollisuus on supistunut kahteen kieleen. Joka tapauksessa on niin, että vaikka EPSO olisi kantajan toivomaan tapaan tehnyt toisen ratkaisun, jossa hakijoille, jotka olivat valinneet pääkieleksi englannin, ranskan tai saksan, olisi annettu vapaus valita toinen kieli kaikkien virallisten kielten joukosta pääkieleksi otettua kieltä lukuun ottamatta, tällä ratkaisulla olisi annettu näille hakijoille suhteessa muihin paljon suurempi etu, kuin se, jonka viimeksi mainitut ovat itse asiassa saaneet. Siten EPSO on valintatilanteessa kahden sellaisen ratkaisun välillä, joista molemmista aiheutuu erilaista kohtelua näiden kahden hakijaryhmän välillä, valinnut ratkaisun, josta aiheutuva erilainen kohtelu on vähäisintä, ja sen ei voida näin ollen katsoa asettaneen kieliä koskevia epäasianmukaisia vaatimuksia.

105 Näin ollen väitteet, joiden mukaan englannin, ranskan tai saksan pääkieleksi valinneille hakijoille asetettu vaatimus ottaa toiseksi kieleksi jokin muu näistä kolmesta kielestä olisi perusoikeuskirjan 22 artiklan, syrjintäkiellon periaatteen ja palvelussuhteen ehtojen 82 artiklan 3 kohdan e alakohdan vastainen, on hylättävä.

106 Lisäksi unionin toimielinten sisäisen toiminnan yhteydessä sisäisessä viestinnässä käytettävän kielen valinta on mainittujen toimielinten vastuulla ja niillä on valtuudet vaatia toimihenkilöitään käyttämään kyseistä kieltä. Asetuksen N:o 1 – jonka neuvosto antoi niiden perustamissopimuksen määräysten perusteella, joilla sille annettiin toimivalta hyväksyä Euroopan unionin toimielinten kieliä koskevat järjestelyt – 6 artiklasta nimittäin seuraa, että ”toimielimet voivat antaa työjärjestyksissään yksityiskohtaiset säännöt näiden kielten käyttämistä koskevien järjestelyjen soveltamisesta”. Tämän vuoksi EPSOlla oli toimivalta – toisin kuin Espanjan kuningaskunta ja Italian tasavalta väittävät – rajoittaa toisen kielen valintamahdollisuus englantiin, ranskaan tai saksaan, kuten se on tehnyt kiinnostuksenilmaisupyynnössä, joka oli esitetty ”Euroopan unionin toimielinten ja erityisesti komission ja neuvoston nimissä”.

107 On myös hylättävä väite, jonka mukaan EPSOn olisi pitänyt perustella kiinnostuksenilmaisupyynnössä esivalintakokeisiin osallistumiseksi käytettävien kolmen kielen valinta, koska on selvää, että valinta vastasi toimielinten sisäisiä vaatimuksia (ks. vastaavasti em. yhdistetyt asiat Espanja v. komissio, tuomion 88 kohta).

108 Espanjan kuningaskunnan väitettä, jonka mukaan kiinnostuksenilmaisupyynnössä olisi suosittu EY 12 artiklan, jossa kielletään kansallisuuteen perustuva syrjintä, vastaisesti sellaisista jäsenvaltioista tulevia hakijoita, joiden virallinen kieli on englanti, ranska tai saksa, ei myöskään voida hyväksyä, koska näiden hakijoiden samoin kuin muista jäsenvaltioista tulevien hakijoiden on pitänyt läpäistä esivalintakokeet eri kielellä kuin sillä, jossa heillä oli perusteellinen kielitaito.

109 Lopuksi on niin, että vaikka Italian tasavalta väittääkseen, että toisen kielen valinnan rajoittaminen merkitsi luottamuksensuojan periaatteen loukkaamista, korostaa, että EPSOn tavallisen käytännön mukaan toisen kielen valinnalle ei asetettu rajoituksia järjestettäessä kilpailuja virkamiesten palvelukseen ottamiseksi edes kymmenen uuden jäsenvaltion liittymisen jälkeen vuonna 2003, mistään asiakirjoista ei kuitenkaan käy ilmi, että EPSO olisi julkisesti sitoutunut – mitä se ei sitä paitsi olisi voinut laillisesti tehdä – olemaan vahvistamatta mitään rajoituksia toisen kielen osalta niiden sopimussuhteisten toimihenkilöiden valintamenettelyjen yhteydessä, jotka se joutuu järjestämään.

110 Tästä seuraa, että ensimmäisen kanneperusteen toinen osa on hylättävä.

Ensimmäisen kanneperusteen kolmas osa, joka koskee kiinnostuksenilmaisupyynnön julkaisutapojen sekä EPSOn ja hakijoiden välisessä kirjeenvaihdossa käytettävän kielen valinnan lainvastaisuutta

111 Italian tasavalta väittää, että EPSO on rikkonut EY 12 artiklaa, perusoikeuskirjan 22 artiklaa sekä asetuksen N:o 1 1–6 artiklaa päättäessään – sitä paitsi perustelematta asiaa –, että kiinnostuksenilmaisupyyntö julkaistaisiin ainoastaan englannin, ranskan ja saksan kielellä ja että hallinnon ja hakijoiden välisessä kirjeenvaihdossa käytettävä kieli voitaisiin valita ainoastaan näiden kolmen kielen joukosta.

112 Tällaiset lainvastaisuudet eivät ole kuitenkaan voineet aiheuttaa vahinkoa kantajan eduille, koska tämä on voinut kiinnostuksenilmaisupyynnön levittämisen jälkeen ilmoittautua kokeisiin, osallistua esivalintakokeisiin ja pitää yhteyttä EPSOon (ks. vastaavasti asia T-3/92, Latham v. komissio, tuomio 9.2.1994, 53 kohta). Väliintulija ei kuitenkaan voi esittää väitettä, jota kantaja ei voisi hyväksyttävästi esittää.

113 Tässä tilanteessa ja joka tapauksessa ensimmäisen kanneperusteen kolmas osa on hylättävä.

114 Koska ensimmäisen kanneperusteen kolme osaa on hylätty, kanneperuste on hylättävä.

Toinen kanneperuste, joka koskee ”hyvän hallinnon, yhdenvertaisen kohtelun, objektiivisuuden ja luottamuksensuojan periaatteiden loukkaamista”

Asianosaisten lausumat

115 Tämä kanneperuste jakautuu kahteen osaan.

116 Kanneperusteen ensimmäisessä osassa kantaja korostaa, että hänen 6.1.2006 suorittamansa esivalintakokeet olivat täynnä teknisiä häiriöitä. Näiden kokeiden kulku keskeytyi siten vähintään neljään otteeseen hänen käyttöönsä annetun tietokoneen häiriön vuoksi, mikä edellytti kussakin keskeytyksessä tietotekniikan asiantuntijan toimenpiteitä. Kantaja katsoo, että nämä tapahtumat olivat häirinneet häntä ja että hän oli niiden vuoksi menettänyt osan hänelle annetusta ajasta ilman, että hänelle olisi annettu oikeus aloittaa koe uudelleen tai saada lisäaikaa menetetyn ajan korvaamiseksi.

117 Kantaja korostaa, että yleisesti ottaen EPSOn joulukuussa 2005 ja tammikuussa 2006 järjestämät kokeet pidettiin, kuten ammattiyhdistyksen hakijoilta keräämät useat todistukset osoittivat, ”suuressa sekaannuksessa” ja että esimerkiksi tietty määrä näistä hakijoista ei ollut voinut osallistua kyseisiin kokeisiin, vaikka he olivat ilmoittautuneet sääntöjenmukaisesti, tai heillä ei ainakaan ollut tietoteknisten häiriöiden vuoksi mahdollisuutta tutustua kokeiden kyselylomakkeisiin. Sitä paitsi henkilöstön edustajat valintakomiteassa olivat kantajan mukaan sen kymmenennessä EPSOn kanssa pidetyssä kokouksessa kieltäytyneet vahvistamasta valintatuloksia erityisesti kaikkien kiinnostuksenilmaisupyynnön yhteydessä järjestettyjen kokeiden aikana tapahtuneiden teknisten häiriöiden vuoksi.

118 Kantaja väittää, että sääntöjenvastaisuudet hänen esivalintakokeissaan olivat selvästi olennaisia, koska toistumisensa, lukumääränsä ja niiden korjaamiseen kuluneen ajan vuoksi ne vaaransivat vakavasti hänen keskittymisensä.

119 Kanneperusteen toisessa osassa kantaja saattaa kyseenalaiseksi tulokset, jotka ilmoitettiin hänelle 14.3.2006 tehdyllä päätöksellä. Hän selittää, että se, että hänelle – samoin kuin 62 muulle hakijalle – lähetettiin 27.2.2006 päivätty sähköpostiviesti, jossa ilmoitettiin, että hän oli täyttänyt vaatimukset

esivalintakokeissa, ja tämän jälkeen 14.3.2006 päivätty uusi sähköpostiviesti, jossa hänelle ilmoitettiin toisin, toi esiin ongelman kokeiden tuloksen rekisteröinnissä tai käsittelyssä. Lisäksi kantajan mukaan oli olemassa ristiriita yhtäältä 14.3.2006 tehdyn päätöksen, jolla hänelle ilmoitettiin, että 27.2.2006 päivätty sähköpostiviesti, jolla hänelle oli virheellisesti ilmoitettu hänen hyväksymisestään, johtui ”hakijoille osoitetun kirjeen johdannossa tapahtuneesta virheestä”, ja toisaalta sen 19.4.2006 päivätyn sähköpostin välillä, jonka mukaan tämä virhe johtui hänen kokonaisarvosanaansa koskevasta laskuvirheestä. Lopuksi kantaja toteaa, että toisen hakijan kirjallisesta todistuksesta ilmenee, että tietokanta, johon hakijoiden esivalintakokeissa antamat vastaukset tallennettiin, oli vahingoittunut.

120 Komissio vaatii puolustuksessaan, että kanneperusteen molemmat osat hylätään.

121 Ensimmäisestä osasta komissio katsoo, ettei kantaja esitä mitään todisteita tukeakseen väitettä, jonka mukaan sääntöjenvastaisuudet olisivat vaikuttaneet hänen kokeidensa kulkuun.

122 Kanneperusteen toisesta osasta komissio korostaa, että se, että kantajalle ilmoitettiin virheellisesti 27.2.2006 päivätyllä sähköpostiviestillä, että hänet oli hyväksytty esivalintakokeissa, johtui tietokoneen ohjelmoinnissa tapahtuneesta virheestä, koska tässä ei otettu huomioon sitä tosiseikkaa, että asianomainen ei ollut saavuttanut 21.11.2005 päivätyssä ilmoituksessa vaadittua vähimmäismäärää eli 35:tä prosenttia saatuaan ainoastaan 33,33 prosenttia vastauksista oikein kokeissa, joiden tarkoituksena oli arvioida hänen kielellistä ja matemaattista päättelykykyään.

Virkamiestuomioistuimen arviointi asiasta

– Kanneperusteen ensimmäinen osa

123 Toimielimillä on hyvän hallinnon ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteiden mukaisesti velvollisuus varmistaa, että kaikkien kilpailun hakijoiden valintakokeet sujuvat mahdollisimman rauhallisesti ja säännönmukaisesti. Kilpailun kokeiden aikana sattunut sääntöjenvastaisuus vaikuttaa kuitenkin kyseisten kokeiden laillisuuteen vain siinä tapauksessa, että se on olennainen ja saattaa vääristää kokeiden tuloksia. Silloin kun tällainen sääntöjenvastaisuus tapahtuu, on vastaajana olevan toimielimen tehtävänä osoittaa, ettei se ole vaikuttanut kokeiden tuloksiin (asia F-22/05, Neophytou v. komissio, tuomio 13.12.2006, 60 kohta).

124 Käsiteltävässä asiassa kantaja korostaa, että esivalintakokeissa, joihin hän osallistui 6.1.2006, esiintyi runsaasti teknisiä häiriöitä ja että kyseiset kokeet muun muassa keskeytyivät ainakin neljään otteeseen hänen käyttöönsä annetun tietokoneen häiriön takia. Mikään niistä seikoista, joihin hän vetoaa, ei kuitenkaan osoita varmasti niiden häiriöiden luonnetta, joita hän väittää henkilökohtaisesti kohdanneensa. Tällaista näyttöä ei varsinkaan tuo se väitetty seikka, että muut hakijat olisivat kohdanneet kokeiden aikana teknisiä toimintahäiriöitä, eikä se seikka, että henkilöstön edustajat valintakomiteassa olisivat EPSOn kanssa pidetyn kokouksen aikana kieltäytyneet vahvistamasta valintatuloksia erityisesti kyseisten toimintahäiriöiden vuoksi. Vaikka kantajan tulostaulukosta, johon tällä oli mahdollisuus tutustua EPSOn internetsivujen kautta, käy ilmi, että aika, jonka asianomainen on käyttänyt neljään sellaiseen kokeen kysymykseen vastaamiseen, joiden tarkoituksena oli arvioida hänen kielellistä päättelykykyään, oli pitempi kuin kyseisen kokeen muihin kysymyksiin vastaamiseen käytetty aika, ei tämä seikka myöskään osoita, että väitetyt häiriöt, joiden olemassaolo on sitä paitsi muodollisesti kiistetty esivalintakokeet järjestäneen yrityksen antamalla todistuksella, olisivat todella tapahtuneet. Lopuksi on tärkeää korostaa, ettei kantaja ole osoittanut ilmoittaneensa tällaisista häiriöistä kuin vasta saatuaan tiedon 14.3.2006 tehdystä päätöksestä.

125 Näin ollen myös toisen kanneperusteen ensimmäinen osa on hylättävä.

– Kanneperusteen toinen osa

126 On selvää, että EPSO ilmoitti aluksi 27.2.2006 päivätyllä sähköpostiviestillä kantajalle, että tämä oli hyväksytty esivalintakokeissa, ja tämän jälkeen 14.3.2006 tehdyllä päätöksellä, että kantaja oli hylätty. Lisäksi asiakirjoista käy ilmi, että hallinto on muunnellut selityksiä, jotka se on antanut tällaisten ristiriitaisten viestien olemassaolosta. Näin ollen sen jälkeen, kun EPSO oli vedonnut 14.3.2006 tehdyssä päätöksessä ”kirjeen johdannossa tapahtuneeseen virheeseen” ja sitten 19.4.2006 päivätyssä kirjeessä ”laskuvirheeseen”, komissio katsoi vastauksena virkamiestuomioistuimen määräämään prosessinjohtotoimenpiteeseen tämän tapauksen johtuneen ”tietokoneen ohjelmointivirheestä” ja selitti, ettei tässä olisi otettu huomioon sitä, että asianomainen ei ollut saavuttanut vaadittua 35 prosentin vähimmäismäärää, koska hän oli saanut ainoastaan 33,33 prosenttia vastauksista oikein kokeissa, joiden tarkoituksena oli arvioida kielellistä ja matemaattista päättelykykyä.

127 On kuitenkin tärkeää korostaa, että komissio on esittänyt taulukon, johon sisältyvät koodattu luettelo kysymyksistä, jotka kantajalle on esitetty niiden kokeiden aikana, joiden tarkoituksena oli arvioida hänen kielellistä ja matemaattista päättelykykyään, näihin kysymyksiin annettavat oikeat vastaukset sekä vastaukset, jotka kantaja todella antoi kuhunkin näistä. Vaikka asianomainen riitauttaa yleisesti EPSOn hakijoille ilmoittamien tulosten luotettavuuden, hän ei osoita eikä edes väitä, että oikeiden vastausten yhteismäärä hänen esivalintakokeittensa, joiden tarkoituksena oli arvioida hänen kielellistä ja matemaattista päättelykykyään, tuloksissa olisi ollut yli 33,33 prosenttia.

128 Kantaja voisi vedota tehokkaasti EPSOn hakijoille ilmoittamien tulosten yleisen luotettavuuden riitautukseen 14.3.2006 tehdyn päätöksen kumoamista koskevien vaatimustensa tueksi ainoastaan siltä osin kuin tämän riitautuksen avulla olisi mahdollista osoittaa, että kantaja olisi täyttänyt 21.11.2005 päivätyssä ilmoituksessa vahvistetut edellytykset eli että hän olisi saanut vähintään 35 prosenttia vastauksista oikein esivalintakokeissa. Koska näin ei ole käsiteltävässä asiassa, kantajan toisen kanneperusteen toinen osa on siis hylättävä, vaikka EPSO on vakavasti loukannut hyvän hallinnon periaatetta lähettämällä kantajalle ristiriitaisia viestejä hänen esivalintakokeittensa tuloksista.

129 Tästä seuraa, että toinen kanneperuste on hylättävä.

Kolmas kanneperuste, joka koskee ”yhdenvertaisen kohtelun periaatteen, luottamuksensuojan ja avoimuuden periaatteen loukkaamista ja perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä”

130 Kolmas kanneperuste jakautuu kahteen osaan, jotka koskevat ensinnäkin luottamuksensuojan ja avoimuuden periaatteen loukkaamista ja perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä, toiseksi yhdenvertaisen kohtelun periaatteen loukkaamista.

Kanneperusteen ensimmäinen osa, joka koskee luottamuksensuojan ja avoimuuden periaatteen loukkaamista ja perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä

– Asianosaisten lausumat

131 Kantaja toteaa, että EPSO oli vakuuttanut 26.7.2005 pidetyn kokouksen aikana valintakomitealle, että hakijoilla voisi olla riitautustapauksessa tai pyynnöstä mahdollisuus tutustua kokeisiinsa. Asianomainen kuitenkin moittii hallintoa siitä, että se on kieltäytynyt toimittamasta hänelle huolimatta 14.6.2006 päivättyyn ilmoitukseen sisältyvästä tätä koskevasta pyynnöstä niiden kysymysten tekstiä, jotka hänelle esivalintakokeiden aikana esitettiin.

132 Kantaja lisää, että hänen ja virkamiestuomioistuimen on mahdotonta arvioida, olivatko kysymykset hyväksyttäviä ja vaikeustasoltaan jokseenkin samanlaisia muille hakijoille esitettyihin kysymyksiin nähden, koska EPSO oli kieltäytynyt toimittamasta kysymyksiä hänelle.

133 Komissio vastaa puolustuksessaan, että kilpailuja koskevissa asioissa vahvistetun vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan ainoat asiakirjat, joihin hakijalla on mahdollisuus tutustua, ovat hänen omat kirjalliset kokeensa (asia T-33/00, Martínez Páramo ym. v. komissio, tuomio 27.3.2003). Käsiteltävässä asiassa kantaja sai kuitenkin tarkastetut vastauksensa taulukkona.

134 Komissio lisää, että vaikka kantaja pyysi 14.6.2006 päivätyssä ilmoituksessa hallintoa toimittamaan hänelle myös hänelle esitettyjen kysymysten tekstin, tällainen pyyntö kuuluu Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi 30.5.2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen N:o 1049/2001 soveltamisalaan (EYVL L 145, s. 43). Ainoastaan unionin yleinen tuomioistuin olisi kuitenkin toimivaltainen tutkimaan tällaisen riitautuksen. Näin ollen kannetta ei voida ottaa tutkittavaksi tältä osin.

135 Komissio korostaa joka tapauksessa, että vaikka kantajalle olisi toimitettu hänelle esitettyjen kysymysten teksti, hän ei olisi voinut saavuttaa tavoiteltua päämäärää eli tarkistaa, olivatko kaikille hakijoille esitetyt kysymykset hyväksyttävyydeltään ja vaikeustasoltaan samanlaisia.

– Virkamiestuomioistuimen arviointi asiasta

136 On todettava, että henkilöstösääntöjen 25 artiklan toisen kohdan mukaisesti tehty tiettyä virkamiestä koskeva ja hänelle vastainen päätös on perusteltava. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan asianomaiselle vastaisen päätöksen perusteluvelvollisuuden tarkoituksena on yhtäältä toimittaa asianomaiselle tarvittavat tiedot sen selville saamiseksi, onko päätös perusteltu vai ei, ja toisaalta tehdä mahdolliseksi sen tuomioistuinvalvonta (asia T-53/00, Angioli v. komissio, tuomio 23.1.2003, 67 kohta ja em. asia Martínez Páramo ym. v. komissio, tuomion 43 kohta).

137 Lisäksi sellaisissa asioissa, joissa kantajat – kilpailujen hakijat – ovat epäonnistuneet monivalintakysymysten muodossa järjestetyissä kokeissa, on todettu, että hallinto oli täyttänyt perusteluvelvollisuutensa ilmoitettuaan näille kyseisissä kokeissa saadut arvosanat ja ilmoitettuaan, että tietyt kysymykset oli kumottu (ks. vastaavasti asia T-189/99, Gerochristos v. komissio, tuomio 17.1.2001, 34 kohta ja yhdistetyt asiat T-167/99 ja T-174/99, Giulietti ym. v. komissio, tuomio 2.5.2001, 81 ja 82 kohta).

138 Näin ollen erityisten olosuhteiden puuttuessa hallinto, joka järjestää palvelukseen ottamista koskevat kokeet monivalintakysymysten muodossa, täyttää perusteluvelvollisuutensa ilmoittamalla näissä kokeissa epäonnistuneille hakijoille oikeiden vastausten osuuden prosentteina ja toimittamalla näille pyynnöstä kuhunkin esitettyyn kysymykseen annettavan vastauksen. Toisin voisi olla ainoastaan tilanteessa, jossa kantaja riitauttaa valituksessaan konkreettisesti tiettyjen kysymysten asianmukaisuuden tai oikeana pidetyn vastauksen perusteltavuuden, ja sillä edellytyksellä, että hänen tulostensa ja hyväksymiskynnyksen välinen ero olisi sellainen, että mikäli hänen riitautuksensa olisi perusteltu (mikä edellyttäisi tuomioistuimen toteavan tosiseikkojen virheellisyyden – ks. viimeksi mainitusta näkökohdasta asia F-127/07, Coto Moreno v. komissio, tuomio 11.9.2008, 32 kohta), hän voisi kuulua kyseessä olevissa kokeissa hyväksyttyjen hakijoiden joukkoon. Tällaisessa tilanteessa hallinnon tehtävänä olisi valitukseen antamassaan vastauksessa ilmoittaa tätä koskevat tiedot ja erityisesti hakijalle kokeiden aikana esitettyjen kysymysten teksti.

139 Käsiteltävässä asiassa on aivan aluksi tärkeää korostaa, kuten edellä on todettu, että kantajalle ilmoitettiin 14.3.2006 päivätyllä sähköpostilla, että hän oli saanut 32 prosenttia vastauksista oikein kokeessa, jonka tarkoituksena oli arvioida hänen kielellistä päättelykykyään, ja 35 prosenttia vastauksista oikein kokeessa, jonka tarkoituksena oli arvioida hänen matemaattista päättelykykyään, toisin sanoen yhteensä 33,33 prosenttia oikeita vastauksia, mikä yhteismäärä oli alempi kuin tehtäväryhmässä II vaadittu vähimmäismäärä, joka oli tässä tapauksessa 35 prosenttia. Lisäksi kantaja on voinut vähän ennen valituksensa tekemistä tutustua EPSOn internetsivuilla taulukkoon, jossa

esitettiin kunkin hänelle esitetyn kysymyksen hyväksyttävä vastaus, hänen antamansa vastaus ja aika, jonka hän oli käyttänyt kysymykseen vastaamiseen. Samassa taulukossa mainittiin lisäksi, että yhtä hänelle esitetyistä kysymyksistä oli mahdoton lukea ja että tämän vuoksi hänelle oli annettu yksi piste.

140 On tosin selvää, että 14.3.2006 tehdystä päätöksestä henkilöstösääntöjen 90 artiklan 2 kohdan mukaisesti tekemässään valituksessa kantaja pyysi hallintoa toimittamaan hänelle niiden kysymysten tekstin, jotka hänelle oli esitetty kokeiden aikana, joiden tarkoituksena oli arvioida hänen kielellistä ja matemaattista päättelykykyään, ja että valitukseen antamassaan vastauksessa palvelussopimukset tekevä viranomainen ei ollut noudattanut kyseistä pyyntöä. Joka tapauksessa on tärkeää korostaa, että asianomainen ei kyseisessä valituksessa riitauttanut konkreettisesti tiettyjen kysymysten asianmukaisuutta eikä edes yleisemmin tuonut esille, että hänelle henkilökohtaisesti olisi esitetty selvästi epäasianmukaisia tai pätemättömiä kysymyksiä. Näin ollen sen, ettei komissio ilmoittanut kantajalle hänelle kokeiden aikana esitettyjen kysymysten tekstiä, ei voida katsoa sisältävän perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä.

141 Tästä seuraa, että kolmannen kanneperusteen ensimmäinen osa on hylättävä.

Kolmannen kanneperusteen toinen osa, joka koskee yhdenvertaisen kohtelun periaatteen loukkaamista

– Asianosaisten lausumat

142 Kantaja huomauttaa nojautuen erityisesti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-156/89, Valverde Mordt vastaan yhteisöjen tuomioistuin, 27.6.1991 antamaan tuomioon (121–123 kohta) ja sen edellä mainituissa yhdistetyissä asioissa Giulietti ym. vastaan komissio antamaan tuomioon (73 ja 74 kohta), että vaikka samaan kokeeseen osallistuville hakijoille ei tarvitse välttämättä esittää samoja kysymyksiä, heille esitettävien kysymysten olisi kuitenkin oltava samantasoisia. Käsiteltävässä asiassa valintakomitea oli kuitenkin kantajan mukaan ollut useaan otteeseen huolissaan kokeiden epäasianmukaisuuden mahdollisuudesta, joka johtui siitä, että toimielimet itse eivät olleet laatineet tiettyjä kysymyksiä vaan yksityiset yritykset, jotka olivat tehneet sopimuksia EPSOn kanssa. Valintakomitea oli kantajan mukaan myös muistuttanut siitä vaarasta, että hakijat joutuvat kokeissa erinäisiin vaikeuksiin, kun otetaan huomioon tiettyjen kysymysten liiallinen vaikeus ja kysymysten sattumanvarainen valinta.

143 Komissio vastaa puolustuksessaan, ettei kantaja esitä yhtään seikkaa, joka olisi omiaan synnyttämään epäilyksen siitä, että esitetyt kysymykset eivät olisi luonteeltaan asianmukaisia.

– Virkamiestuomioistuimen arviointi asiasta

144 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kilpailun valintalautakunnalla on laaja harkintavalta tämän kilpailun yhteydessä pidettävien kokeiden yksityiskohtaisen sisällön osalta. Unionin tuomioistuinten on kumottava kokeiden sisältö vain, jos se poikkeaa kilpailuilmoituksessa ilmoitetusta tai jos se ei liity mitenkään kokeiden tai kilpailun tarkoitukseen (yhdistetyt asiat 64/86, 71/86–73/86 ja 78/86, Sergio ym. v. komissio, tuomio 8.3.1988, 22 kohta sekä yhdistetyt asiat T-285/02 ja T-395/02, Vega Rodríguez v. komissio, tuomio 9.11.2004, 35 kohta). Näin ollen monivalintakysymyksistä koostuvien kokeiden yhteydessä virkamiestuomioistuimen asiana ei ole korjata kokeita kilpailun valintalautakunnan sijasta. Kyseisen tuomioistuimen on tehtävään esitetyt vastaukset mahdollisesti huomioon ottaen kumottava kyseinen tehtävä vain silloin, kun vaikuttaa siltä, ettei kyseinen tehtävä selvästikään ollut asianmukainen kyseisen kilpailun tarkoitukseen nähden (em. yhdistetyt asiat Vega Rodríguez v. komissio, tuomion 36 kohta). Kiinnostuksenilmaisupyyntöön on sovellettava analogisesti kyseistä kilpailuja koskevissa asioissa vahvistettua oikeuskäytäntöä.

145 Käsiteltävässä asiassa asiakirjoista ilmenee, että yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi hakijoiden välillä EPSO oli päättänyt, että kysymystietokantaan sisältyvät kysymykset olisi jaettu viiden vaikeustason mukaan ja että erityisesti tehtäväryhmään II kuuluvan sopimussuhteisen toimihenkilön tehtäviin hakevilla tietokone valitsisi sattumanvaraisesti kielellistä päättelyä koskevan kokeen aikana 20 kysymystä, joiden vaikeustaso on 4, ja viisi kysymystä, joiden vaikeustaso on 3, ja matemaattista päättelyä koskevan kokeen aikana 15 kysymystä, joiden vaikeustaso on 4, ja viisi kysymystä, joiden vaikeustaso on 3. EPSO on siten yrittänyt varmistaa kaikille hakijoille yhdenvertaisen vaikeustason.

146 Virkamiestuomioistuin voi lisäksi epäillä kysymysten eri vaikeustasojen mukaisen jaon perusteltavuutta ainoastaan kaikkien kysymysten tarkastelun perusteella, mikä tarkastelu sen on suoritettava ainoastaan, jos on olemassa lukuisia seikkoja, joista ilmenee, että järjestäjien tekemässä jaossa on virheitä, jotka ylittävät näillä olevan harkintavallan. Käsiteltävässä asiassa on kuitenkin tärkeää korostaa, että kantaja on rajoittunut esittämään epäilyjä yleisesti koko tietokantaan sisältyvien tiettyjen kysymysten pätevyydestä ja vaikeusasteesta mutta että hän ei ole millään tavalla osoittanut, että lukuun ottamatta poistettua kysymystä, josta hän sai yhden pisteen, hänelle olisi henkilökohtaisesti esitetty kiinnostuksenilmaisupyynnön tarkoitukseen nähden selvästi epäasianmukaisia tai pätemättömiä kysymyksiä.

147 Kolmannen kanneperusteen toista osaa ei siis voida hyväksyä.

148 Tästä seuraa, että kolmas kanneperuste on hylättävä.

Kanneperuste, joka koskee EPSOn toimivallan puuttumista

Asianosaisten lausumat

149 Kantaja esitti suullisessa käsittelyssä epäilyksiä siitä kysymyksestä, oliko EPSO toimivaltainen tekemään 14.3.2006 tehdyn päätöksen.

150 Italian tasavalta täsmensi, että palvelussuhteen ehtojen 82 artiklan 5 kohdasta sekä 7.4.2004 tehdyllä päätöksellä annetuista komission sopimussuhteisten toimihenkilöiden palvelukseen ottamismenettelyitä ja työsuhdetta koskevista yleisistä täytäntöönpanosäännöksistä (julkaistu 1.6.2004 Hallinnollisissa tiedotteissa nro 49-2004; jäljempänä yleiset täytäntöönpanosäännökset) käy ilmi, että EPSOn toimivalta oli rajoitettu sopimussuhteisten toimihenkilöiden valinnassa kokeiden sisällön määrittämiseen ja valintamenettelyjen järjestämiseen mutta että se ei ulotu hakemusten hylkäämismahdollisuuteen. Näin ollen käsiteltävässä asiassa tämä toimivalta olisi Italian hallituksen mukaan kuulunut toimielimille, jotka olivat kiinnostuneita sopimussuhteisten toimihenkilöiden tietokannan muodostamisesta.

Virkamiestuomioistuimen arviointi asiasta

151 On muistutettava, että palvelussuhteen ehtojen 82 artiklan 5 kohdan ensimmäisen virkkeen sanamuodon mukaan ”[EPSO] avustaa eri toimielinten pyynnöstä sopimussuhteisen henkilöstön valinnassa, erityisesti määrittelemällä kokeiden sisällön ja järjestämällä valintamenettelyt”. Lisäksi päätöksen 2002/620 3 artiklan 2 kohdan mukaan ”[EPSO] voi avustaa perustamissopimuksilla tai niiden nojalla perustettuja toimielimiä ja elimiä sekä laitoksia ja virastoja sisäisten kilpailujen järjestämisessä ja muun henkilöstön valinnassa”. Lopuksi yleisten täytäntöönpanosäännösten 5 artiklan 2 kohdassa säädetään, että kokeet, joiden tarkoituksena on arvioida hakijoiden kykyjä kielellisen ja matemaattisen päättelyn alalla ”järjestää EPSO tai ne järjestetään sen vastuulla”.

152 Käsiteltävässä asiassa ja tilanteessa, kun itse kiinnostuksenilmaisupyynnön sanamuodosta ilmenee, että tämä oli julkaistu EPSOn toimesta ”Euroopan unionin toimielinten ja erityisesti komission ja neuvoston nimissä”, EPSO oli toimivaltainen edellisessä kohdassa mainittujen tekstien perusteella järjestämään esivalintakokeet ja hylkäämään niiden hakijoiden hakemukset, jotka olivat epäonnistuneet kyseisissä kokeissa.

153 Tämän vuoksi kanneperustetta, jonka mukaan EPSOlla ei ollut toimivaltaa tehdä 14.3.2006 tehtyä päätöstä, ei voida hyväksyä.

154 Siten vaatimukset, joilla pyritään 14.3.2006 tehdyn päätöksen kumoamiseen, on hylättävä samoin kuin tämän seurauksena vaatimukset, joilla pyritään kumoamaan ”EPSOn ja/tai valintakomitean päätös, jolla [kantaja] jätettiin kirjaamatta esivalintakokeissa hyväksyttyjen hakijoiden tietokantaan”.

155 Kaiken edellä esitetyn perusteella kanne on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

156 Virkamiestuomioistuimen työjärjestyksen 122 artiklan nojalla saman työjärjestyksen II osaston 8 luvun säännöksiä oikeudenkäyntikuluista ja oikeudenkäyntimaksuista sovelletaan ainoastaan asioihin, jotka on saatettu virkamiestuomioistuimen käsiteltäväksi työjärjestyksen voimaantulopäivästä 1.11.2007 lukien. Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen tältä osin merkityksellisiä määräyksiä sovelletaan edelleen soveltuvin osin asioihin, jotka ovat olleet vireillä virkamiestuomioistuimessa ennen tätä päivää.

157 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Kuitenkin saman työjärjestyksen 88 artiklan nojalla unionin ja sen henkilöstön välisissä riita-asioissa toimielinten on vastattava omista kustannuksistaan. Koska kantaja on hävinnyt asian, on määrättävä, että molemmat asianosaiset vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

158 Samoin unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti Espanjan kuningaskunta ja Italian tasavalta vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

EUROOPAN UNIONIN VIRKAMIESTUOMIOISTUIN (täysistunto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Kanne hylätään.

2) Marie-Thérèse Angioi ja Euroopan komissio vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

3) Väliintulijat Espanjan kuningaskunta ja Italian tasavalta vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Mahoney Gervasoni

Kreppel Tagaras Van Raepenbusch

Julistettiin Luxemburgissa 29 päivänä kesäkuuta 2011.

W. Hakenberg
kirjaaja

P. Mahoney
presidentti